

Aplikované psychosociální vědy

4

Výzvy pro současnou kinantropologii v sociologickém, psychologickém a filosofickém diskursu

**pokračování – sportifikace, technologizace a
pohybová inaktivita**

Emanuel Hurych

Struktura přednášky

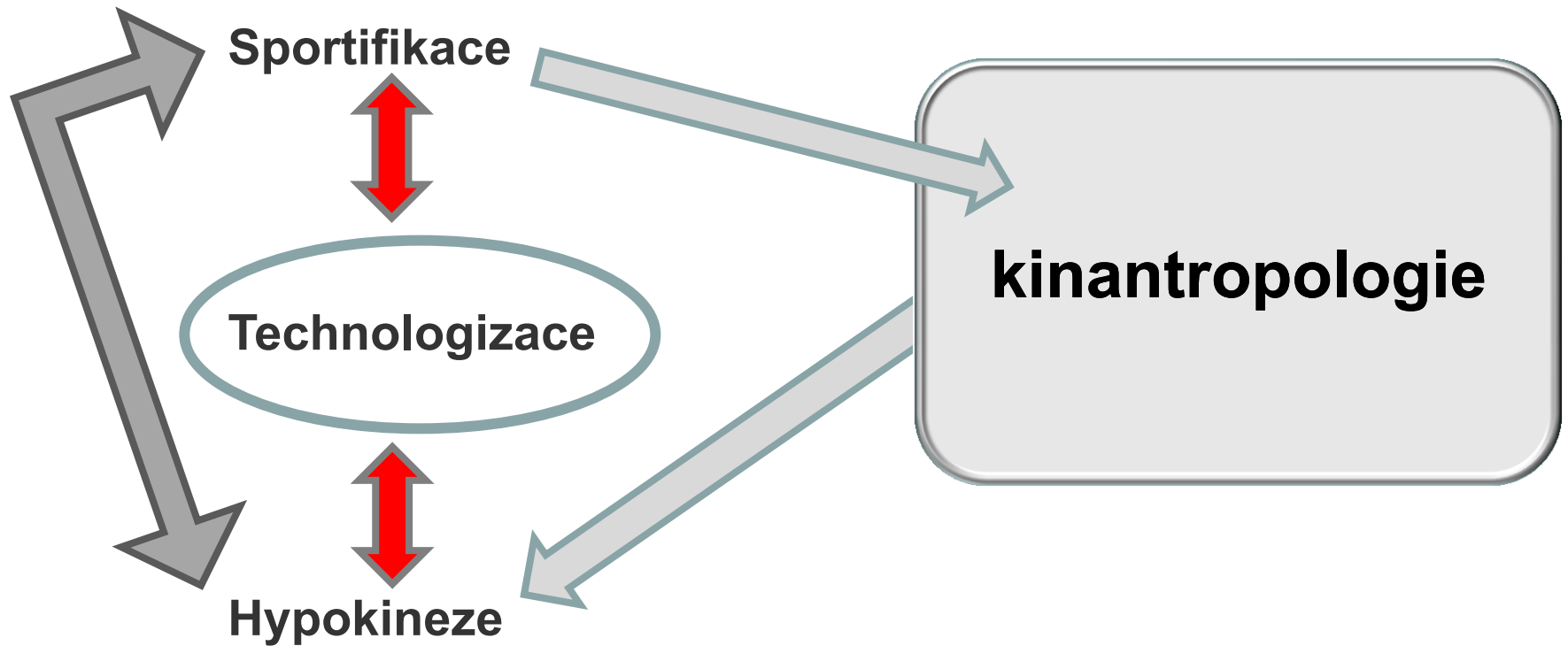
Vytyčení nových výzev pro kinantropologii

- Sportifikace
- Technologizace
- Hypokineze

Synergie vybraných diskursů

Závěr

Vytyčení nových výzev pro kinantropologii

Vytyčení nových výzev pro kinantropologii

Sportifikace

**ambivalentní projevy a
společenské důsledky**

**klady
zápory**

Technologizace

**ambivalentní projevy a
společenské důsledky**

**klady
zápory**

Hypokineze

**negativní projevy a
společenské důsledky**

Vytyčení nových výzev pro kinantropologii

Sportifikace

Průnik určitých přístupů a nastavení z prostředí sportu do běžného života

„Přebírání kulturních vzorů a symbolů ze sportovního života do širších významových souvislostí, do dalších kulturních okruhů“ (Jirásek, 2005, 66)

Téma dosud nepříliš frekventované (Jirásek & Kohe, 2015; Hurych, 2015a, 2015b).

Výkonová společnost

Pozitiva:

- „sportovní“ přístup (respekt k soupeřům, umění prohrávat), dodržování transparentních pravidel, respekt k rozhodčím, **princip fair play**

Negativa:

- přílišná soutěživost (důraz na výsledek), snaha o dosažení vždy porovnatelných výsledků (kvantifikace), nadměrná rivalizace (Lipiec, 1999)

Vytyčení nových výzev pro kinantropologii

Technologizace

Zavádění nových technologických prvků do běžného života společnosti

Změněná hodnota informace (kvalitativní posun) - IT

Pozitiva:

- technický pokrok, vynálezy, usnadnění života atd. – evidentní

Negativa:

- ztráta vnitřního smyslu a obsahu na úkor formy
- zvyšující se závislost na moderních technologiích (internet, mobilní telefon, GPS)
- stupňující se časová náročnost sledování nových procesů
- nová nebezpečí vyskytující se v kyberprostoru

(M. Heidegger, K. Lorenz, E. Fromm)

→ Pro kinantropologii – instrumentalizace pohybu, robotizace pohybového výkonu

Vytyčení nových výzev pro kinantropologii

Hypokineze (pohybová inaktivita)

Nedostatek pohybu

Biologické aspekty lidského života

Sedavý způsob života (Sekot, 2015)

Pozitiva:

- Zdánlivá pozitiva (iluzivní charakter – usnadnění života ?!)

Negativa:

- Zdravotní rizika
- Zásadní přestavba systému hodnot a postavení místa pohybu v lidském životě
- Ztráta obecné i speciální pohybové výkonnosti
 - Ztráta odolnosti, obranyschopnosti, přizpůsobivosti a schopnosti přežít v nečekaných situacích

Synergie vybraných diskursů

Pochopení závažnosti daných témat (v jejich vzájemném propojení)

- **Filosofický vstup**
 - instrumentalizace
 - ztráta autenticity
 - návrat ke konceptu antických ctností (např. sofrosyné – mimo jiné coby MENS SANA IN CORPORE SANO)
- **Sociologický vstup**
 - zjištění aktuálního stavu pomocí empirických výzkumů
 - interpretace výsledků
- **Psychologický vstup**
 - zkoumání vnitřních motivů,
 - hledání příčin individuální (obecné) akceptace některých negativních prvků (např. gamblerství) – na základě psychologických studií

Závěr

Možnosti (a rezervy):

- Silnější vtažení daných vstupů do kinantropologického prostoru (v konkurenci jiných kinantropologických přístupů).
- Jejich důslednější propojení v přípravě výzkumů – vedoucí k silnější vnitřní soudržnosti výzkumného designu.

Literatura

- Blahuš, P. (1993). Kinantropologie na Univerzitě Karlově. *Těl. Vých. Mlád.*, 59(7), 17-23.
- Dobrý, L. (1993). Sémantické problémy v kinantropologii. In K. Jelen (Ed.), *Stav a perspektivy kinantropologie (sborník)* (pp. 16-18). Praha: Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu.
- Havlíček, I., & Sýkora, F. (1998). Vedy o športe na Slovensku. In A. Zrubák, & J. Labudová (Eds.), *Vedy o športe (pp. 25–29)*. Bratislava: Univerzita Komenského, Fakulta telesnej výchovy a športu, Slovenský zväz telesnej kultúry a športu.
- Hodaň, B. (1993). Kinantropologie a tělesná kultura. In K. Jelen (Ed.), *Stav a perspektivy kinantropologie (sborník)* (pp. 22-25). Praha: Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu.
- Hodaň, B. (2006). *Sociokulturní kinantropologie I*. Brno: Masarykova univerzita.
- Hodaň, B. (2007). *Sociokulturní kinantropologie II*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Hošek, V., Blahuš, P., Vaněk, M., & Kovář, R. (1992). Kinantropologie – název oboru. *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis Gymnica*, 22, 35-38.
- Hurych, E. (2015a). Sportiveness of Scientific Research: A Positive, or a Negative Trend? Referát na konferenci *Czech Philosophy of Sport Conference*. Praha: FTVS, October, 2015.
- Hurych, E. (2015b). The Instrumental Reduction as a “Non-Phantom Menace” for Modern Sports. In M. Zvonař & Z. Seidlová. *Proceedings of the 10th Conferenc ein Kinanthropology*. Brno, FSpS MU, 18-20th Nov. 2015.
- Jirásek, I. (2005). *Filosofická kinantropologie – setkání těla, duše a pohybu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Jirásek, I. & Kohe, G. (2015). Readjusting Our Sporting Sites/Sight: Sportification and the Theatricality of Social Life. *Sport, Ethics and Philosophy*, 9(3), 257 – 270.
- Kasa, J. (1995). Kinantropológia, či teória telesnej kultúry? *Telesná výchova a šport*, 5(1–2), 3–5.
- Lipiec, J. (1999). *Filozofia olympizmu*. Warszawa: Sprint.
- Sekot, A. (2015). *Pohybové aktivity pohledem sociologie*. Brno: Masarykova univerzita.

Aplikované psychosociální vědy III

/ 4 aktualizováno 17.3. 2020